

UZASADNIENIE

W myśl art. 3 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L 20/7 z 26 stycznia 2010 r., zwanej dalej „dyrektywą ptasią”) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.), założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest ochrona gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi oraz przywracanie i tworzenie zniszczonych biotopów.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm, zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”). Kierując się wspomnianymi powyżej założeniami, plan zadań ochronnych ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych.

Dla omawianego obszaru Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3720, z późn. zm. oraz Dz. Urz. Woj. Łódzk. poz. 1660, z późn. zm.).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., znak INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. UE. L 206 z 22.7.1992, z późn. zm., zwanej dalej „dyrektywą siedliskową”) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, to jest ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, to jest obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, to jest jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, to jest wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny; (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);

- c) kompleksowy (atributy i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
- d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
- e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach; odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Opracowanie zmiany planu zadań ochronnych, w zakresie celów ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, wynika z konieczności zapewnienia warunków utrzymania i odtworzenia ich właściwego stanu ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie dostępnych materiałów przyrodniczych, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych oraz ekspertyz przyrodniczych pn: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.) oraz „Ekspertyza ornitologa obejmująca inwentaryzację następujących przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003: A119 kropiatka, A122 derkacz, A224 lelek, A215 puchacz, A272 podróżniczek” – AvesNature Karol Kustusch (2020 r.). Jednocześnie, w celu ujednoczenia zapisów oraz zapewnienia czytelności dokumentu planistycznego, a zarazem wypełnienia zobowiązań poczynionych w 2021 i 2022 r. względem zarzutów formalnych Komisji Europejskiej dotyczących uchybienia zobowiązaniom wynikającym z art. 4 ust. 4 oraz art. 6 dyrektywy siedliskowej, a także z art. 2 oraz art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy ptasiej, projekt zarządzania przedłożony do udziału społeczeństwa uzupełniono o zapisy dotyczące ocen stanu zachowania populacji i gatunków oraz ich siedlisk. Nadmienić także należy, iż w związku z ww. ekspertyzami (nowymi wynikami badań) podjęto działania zmierzające do zmiany danych Standardowego Formularza Danych (- dalej SDF), w stosunku do wybranych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Zmiana danych została uzgodniona z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi.

Mając powyższe na uwadze zdefiniowano następujące cele ochrony:

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	A168 brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	stan populacji	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie minimum 61 par lęgowych (stan właściwy – FV).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2012 r.), w granicach obszaru Natura 2000 występowało 58-61 par lęgowych gatunku, a rozmieszczenie gatunku było dosyć równomierne, osiągając wyższe wartości na odcinkach częściowo zalesionych z odpowiednią ilością piaszczystych wysepek (brak stwierdzeń w dolinie Drzewiczki). W myśl najnowszych wyników badań (2019 r.) populacja lęgowa liczyła 85 par. Poza jednym stanowiskiem wykazanim na rzece Drzewiczce, wszystkie terytoria zlokalizowane były w korycie Pilicy. Gatunek gniazduje na kamienistych i piaszczystych brzegach rzek. Wybiera miejsca odludne o niskim stopniu uregulowania koryta – z dużą ilością pływicy i błotnistych zatoczek, w których zdobywa pokarm. Rozmieszczenie par lęgowych gatunku na Pilicy było dość równomierne, chociaż w niektórych przypadkach nie był on stwierdzany na dość długich odcinkach rzeki, np. na około trzynastokilometrowym odcinku pomiędzy
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych - kamienistych i piaszczystych brzegów rzek, o niskim stopniu uregulowania koryta, z dużą ilością pływicy i błotnistych zatoczek, na powierzchni 550 ha (stan właściwy – FV).	

				Górkami a Przybyszewem. Populacja gatunku w granicach obszaru jest dobrze zachowana (stabilizacja lub nawet wzrost liczebności). Głównym czynnikiem obniżającym ogólną ocenę stanu ochrony jest presja antropogeniczna związana z nadmiernym ruchem turystycznym w korycie Pilicy (spływy kajakowe). Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
2	A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	stan populacji stan siedliska	Utrzymanie populacji na poziomie minimum 21 par lęgowych (stan właściwy – FV). Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych, urwistych skarp, na powierzchni 375 ha, w szczególności w okolicy Nowego Miasta nad Pilicą oraz Warki (stan niezadowolający – U1).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych w obszarze Natura 2000 w 2008 r. stwierdzono gniazdowanie 15-29 par, a w 2004 r. 21-24 pary. W myśl najnowszych wyników badań (2019 r.) populację zimorodka w Dolinie Pilicy ocenia się na 21-23 pary. Gatunek ten jest wrażliwy na srogię zimy, które są czynnikiem mogącym powodować duże straty w lokalnych populacjach, stąd liczebność gatunku podlega silnym fluktuacjom. W 2019 r. większość stanowisk znajdowała się w korycie Pilicy, 3 pary stwierdzono nad Drzewiczką i jedną - na stawach w Gostomii. Siedliskiem zimorodka są doliny rzek, strumienie z wodą zasobną w drobne ryby oraz urwiste skarpy, w których zimorodek kopie nory gniazdowe. Rozmieszczenie terytoriów na Pilicy w 2019 r. było nierównomierne, pary koncentrowały się głównie w okolicy Nowego Miasta nad Pilicą oraz Warki. Mimo pozytywnej oceny wskaźnika populacji (stabilny trend liczebności), ogólną ocenę stanu ochrony gatunku uznano za niezadowolającą – U1. Wynika to z niezadowolającego stanu siedlisk, związanego z ograniczeniem erozji brzegowej oraz presją turystyki kajakowej. Z uwagi na charakterystykę gatunku oraz jego siedliska, poprawa stanu zachowania siedliska do stanu właściwego (FV) jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych

				dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
3	A055 cyranka <i>Anas querquedula</i>	stan populacji	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze, w tym populacji na poziomie minimum 3 par lęgowych (stan niezadowolający – U1).	Zgodnie z SDF populacja lęgowa gatunku szacowana jest na 35 par. W wyniku inwentaryzacji z 2008 r. cyranka nie była obserwowana. W trakcie wizji terenowej możliwe lęgowe stanowiska stwierdzono na stawach rybnych w Gostomi i Borowcu oraz starorzeczcu w okolicach miejscowości Białobrzegi. W trakcie prac terenowych w 2019 r. wykazano liczebność na poziomie 3 par lęgowych. Jednak biorąc pod uwagę jakość siedlisk (w szczególności stosunkowo niski poziom wód gruntowych), nie wydaje się, by na badanym terenie gniazdowało w sezonie badawczym więcej niż 5 par tego gatunku. Cyranka związana jest z niewielkimi zbiornikami i zabagnieniami położonymi wśród rozległych łąk, w mniejszym stopniu również z obrzeżami wypłyconych jezior i zarośniętymi stawami rybnymi. Zgodnie z wynikami ostatnich badań stan populacji ocenia się jako niezadowolający – U1 (trend spadkowy), natomiast stan zachowania siedliska jako zły (U2), głównie z uwagi na niewielką powierzchnię optymalnych dla tego gatunku środowisk oraz znacznego przesuszenia doliny. Z tego względu ogólny stan zachowania gatunku określa się jako zły (U2). Z uwagi na charakterystykę gatunku oraz jego siedliska, poprawa stanu zachowania, w tym w szczególności wzrost wielkości płatów siedliska gatunku jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych na powierzchni 420 ha (stan zły – U2).	
4	A215 puchacz <i>Bubo Bubo</i>	stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych, na	Wcześniejsze dane (Czerny 2008) wykazywały obecność 1 stanowiska. W trakcie prac terenowych prowadzonych w

			powierzchni 4770 ha (stan właściwy – FV).	latach 2018 - 2019 r. i 2020 r. nie stwierdzono obecności gatunku. Przyczyny wycofania się puchacza z doliny Pilicy nie są znane. Dotychczasowe stanowisko było dobrze chronione, została tam wyznaczona strefa ochronna gatunku, a sam obszar był dodatkowo objęty ochroną w ramach rezerwatu Sokół. Z powyższych względów nie zdefiniowano celów ochrony dla parametru populacji. Wskazać tu należy, że planowane jest przeprowadzenie kolejnego cyklu badań terenowych mających na celu jednoznaczne potwierdzenie lub wykluczenie zaniku gatunku w obszarze. Cele ochrony ustalono dla możliwego do określenia parametru waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz ekspertyzy przyrodniczej pn.: „Ekspertyza ornitologa obejmująca inwentaryzację następujących przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003: A119 kropiatka, A122 derkacz, A224 lelek, A215 puchacz, A272 podróżniczek” – AvesNature Karol Kustusch (2020 r.).
5	A224 lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	stan populacji	Utrzymanie populacji na poziomie minimum 140 odżywiających się samców (stan właściwy – FV).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2012 r.) w obszarze identyfikowano 60 par gatunku. W trakcie prac terenowych prowadzonych w latach 2018 - 2019 r. i 2020 r. liczebność gatunku na terenie obszaru oceniono na poziomie 145 odżywiających się samców. Na terenie obszaru Natura 2000 dogodne dla jego występowania siedliska stanowiły uprawy i młodniki, zręby zupełne, drzewostany borowe o luźnym zwarcu, szerokie dukty leśne w obrębie drzewostanów borowych. Zgodnie z wynikami ostatnich badań stan populacji ocenia się jako właściwy (FV), natomiast stan zachowania siedliska jako niezadawalający (U1), głównie z uwagi na brak odpowiednich powierzchni kompleksu leśnego lub braku obecności otwartych środowisk w obrębie tego kompleksu. Z uwagi na charakterystykę gatunku oraz jego siedliska, poprawa stanu zachowania do wartości właściwej (FV) jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.:
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych (między innymi borów suchych i mieszanych w pobliżu polan, zrębów i młodników, wrzosowisk, młodych drzewostanów na wydmach), na powierzchni 7150 ha (stan niezadawalający – U1).	

				„Ekspertyza ornitologa obejmująca inwentaryzację następujących przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003: A119 kropiatka, A122 derkacz, A224 lelek, A215 puchacz, A272 podróżniczek” – AvesNature Karol Kustusch (2020 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
6	A136 sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	stan populacji	Utrzymanie liczebności populacji na poziomie minimum 26 par lęgowych (stan właściwy – FV).	Zgodnie z dokumentacją do planu zadań ochronnych w 2008 r. stwierdzono gniazdowanie 26-42 par. Sieweczka rzeczna zamieszkuje piaszczyste wyspy i plaże, gniazdo zakłada na piasku, zwykle z dala od innych ptaków. Wielkość populacji sieweczki rzecznej w Dolinie Pilicy wynosi ok. 24-26 par. Gatunek związany z tymi odcinkami Pilicy, w rejonie których znajduje się określona powierzchnia terenów pozbawionych roślin lub z bardzo krótką roślinnością, takich jak piaszczyste odsypiska, murawy, pastwiska. Poza doliną Pilicy gatunek ten zasiedlał nietrwale siedliska, jakie stanowiły spuszczone stawy rybne. Zgodnie z wynikami ostatnich badań stan populacji ocenia się jako właściwy (FV), natomiast stan zachowania siedliska jako niezadowalający (U1), głównie z uwagi na brak obecności wysp oraz odpowiednich powierzchni piaszczystych lub żwirowych płatów bez roślinności. Z uwagi na charakterystykę gatunku oraz jego siedliska, poprawa stanu zachowania do wartości właściwej (FV) jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych - piaszczystych brzegów, wysp i łąk, na powierzchni 330 ha (stan niezadowalający – U1).	
7	A137 sieweczka obroźna <i>Charadrius hiaticula</i>	Nie definiuje się celów ochrony z uwagi na konieczność weryfikacji statusu gatunku w obszarze Natura 2000.		Zgodnie z dokumentacją do planu zadań ochronnych, podczas inwentaryzacji prowadzonej w 2008 r., w obszarze stwierdzono 2 pary sieweczki obroźnej pod Grotowicami i Ulaskami Gostomskim. Już wtedy zwracano uwagę na bardzo silny spadek liczebności gatunku w stosunku do lat 1980 i 1990, gdy na nieco dłuższym odcinku Pilicy (140 km) stwierdzano 20-40 par tego gatunku (Chmielewski i in.

			2007). W latach 2003-2004 na wspomnianym odcinku wykazano już tylko 3 pary. W trakcie prac terenowych prowadzonych w latach 2018 - 2019 r. nie stwierdzono par lęgowych sieweczki obrożnej. Sieweczka obrożna, podobnie jak sieweczka rzeczna, zamieszkuje piaszczyste wyspy i plaże, gniazdo zakłada na piasku. Dane te wskazują na prawdopodobne wycofanie się populacji lęgowej z obszaru Natura 2000 Dolina Pilicy. Krajowa populacja sieweczki obrożnej wykazuje wyraźne tendencje spadkowe (Chylarecki 2007). Poza tą ogólną przyczyną, wycofanie populacji lęgowej sieweczki obrożnej z doliny Pilicy wiąże się prawdopodobnie także z niekorzystnymi zmianami w jej korycie, będącymi wynikiem powstania zapory w Smardzewicach i brakiem naturalnych procesów hydrologicznych. Z powyższych względów podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF (wykreślenie gatunku z listy przedmiotów ochrony). Opinię sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.).
8	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Nie definiuje się celów ochrony z uwagi na konieczność weryfikacji statusu gatunku w obszarze Natura 2000.	Zgodnie z dokumentacją do planu zadań ochronnych w dolinie Pilicy rybitwa czarna gniazdowała na piaszczystych wyspach w nurcie rzeki (ostatnim pewnym miejscem gniazdowania tego gatunku była wyspa w pobliżu miejscowości Górki). Rybitwa czarna zasiedla zalane doliny rzek, różnego rodzaju zbiorniki eutroficzne o wodzie stojącej, w tym jeziora, starorzecza, zbiorniki śródpolne oraz stawy rybne. W latach 1980 i 1990 w obszarze gniazdowało do kilkudziesięciu par rybitw czarnych (Chmielewski i in. 2007), jednak podczas inwentaryzacji w 2008 r. wykazano gniazdowanie już tylko 1 pary tego gatunku (na starorzeczu k. Wyśmierzyc; Czerny 2008). Kontrole wykonane na potrzeby planu zadań ochronnych (2012 r.) wykazały istnienie stanowisk na stawach w Gostomii i stawach w Borowcu, a łączną liczebność rybitwy czarnej w obszarze oceniono na 4 pary. W latach 2018-2019 nie stwierdzono par lęgowych tego gatunku w obszarze Dolina Pilicy. Obserwowano jedynie nieliczne ptaki przelatujące wzdłuż doliny Pilicy. Wydaje się zatem, że gatunek ten wycofał się z obszaru. Przyczyny wycofania się populacji lęgowej rybitwy czarnej z obszaru Dolina Pilicy nie są

				jasne. W obrębie stawów rybnych, gdzie gatunek ten gniazdował jeszcze w 2012 r., nie nastąpiły istotne zmiany siedliskowe i jak oceniono, wciąż istnieją tam warunki do gniazdowania dla tego gatunku, podobnie jak na szeregu starorzeczy w obrębie doliny. Z powyższych względów podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF (wykreślenie gatunku z listy przedmiotów ochrony). Opinię sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.).
9	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	stan populacji stan siedliska	Utrzymanie populacji na poziomie minimum 25 rozmnażających się samiec (stan właściwy – FV). Utrzymanie dogodnych siedlisk łągowych i żerowiskowych – torfowisk lub podmokłych łąk oraz zbiorników w wodnych na powierzchni 3280 ha (stan niezadawalający – U1).	W dokumentacji do planu zadań ochronnych wskazano na konieczność weryfikacji danych o przedmiocie ochrony. Przeprowadzone wyniki badań (2019 r.) oraz wykonana w tym zakresie ekspertyza wskazują, że gatunek wykazał wyraźny trend wzrostowy w ciągu ostatniego dziesięciolecia. Na ogół jednak stan siedlisk określano jako niezadawalający (U1), głównie ze względu na zbyt małą powierzchnię zbiorników (wyjątkiem były terytoria położone w obrębie kompleksów stawów rybnych) lub zbyt niską jakość żerowisk położonych w pobliżu miejsca gniazdowania. Jedną z pośrednich przyczyn obniżonej oceny żerowisk było przesuszenie doliny. Tym niemniej, biorąc pod uwagę plastyczność gatunku w zakresie miejsc zdobywania pokarmu oraz miejsc gniazdowania, perspektywy zachowania gatunku oceniono jako dobre. Podczas ww. prac wykazano 25-28 terytoriów tego gatunku. Rozmieszczenie gatunku było nierównomierne, z największym zagęszczeniem terytoriów w rejonie stawów w Gostomii, gdzie gniazdowało 7-8 par. Zgodnie z wynikami ostatnich badań stan populacji ocenia się jako właściwy (FV). Z uwagi na charakterystykę gatunku oraz jego siedliska, poprawa stanu zachowania do wartości właściwej (FV) jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi

				dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
10	A122 derkacz <i>Crex crex</i>	stan populacji	Utrzymanie populacji na poziomie minimum 83 odżywiających się samców (stan właściwy – FV).	Zgodnie z dokumentacją do planu zadań ochronnych, w 2008 r. stwierdzono 69-78 odżywiających się samców, natomiast w 2012 r. 55-60 samców. Główne miejsca występowania były zlokalizowane na łąkach w okolicach Nowego Miasta, Białobrzegów, Warki, Łęgonic, Ligęzowa. Zgodnie z najnowszymi wynikami badań, prowadzonych w latach 2018 - 2019 i 2020 r. liczebność gatunku na terenie obszaru szacuje się na poziomie 83 - 95 odżywiających się samców. Terytoria derkaczy były rozmieszczone niemal na całym obszarze objętym inwentaryzacją. Największe zagęszczenie wołających samców wykazano na odcinku doliny pomiędzy Wyśmierzycami a Nowym Miastem nad Pilicą oraz pomiędzy Pokrzywną a Bożem. Stosunkowo nielicznie występował derkacz w dolinie Drzewiczki (1 samiec) oraz w dolinie Pilicy na zachód od Nowego Miasta. Zgodnie z wynikami badań z 2019 r., stan zachowania populacji gatunku ocenia się jako właściwy (FV), natomiast stan zachowania siedliska jako niezadowalający (U1), głównie z uwagi na nieoptymalny charakter roślinności w siedlisku, brak nieużytków lub zbyt mała powierzchnia płątóg) w siedliska gatunku. Potencjał zidentyfikowanych stanowisk, przy relatywnie dobrej sytuacji krajowej populacji gatunku oraz utrzymaniu użytkowania kośnego trwałych użytków zielonych daje jednak dobre perspektywy ochrony derkacza. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Ekspertryza ornitologa obejmująca inwentaryzację następujących przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003: A119 kropiatka, A122 derkacz, A224 lelek, A215 puchacz, A272 podrózniczek” – AvesNature Karol Kustusch (2020 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk łąkowych i żerowiskowych oraz stopniowa poprawa stanu zachowania zmierzająca do występowania otwartych łąk i pastwisk i ich ekstensywnego użytkowania, szczególnie na odcinkach pomiędzy Wyśmierzycami a Nowym Miastem nad Pilicą oraz pomiędzy Pokrzywną a Bożem, na powierzchni 7000 ha (stopniowa poprawa niezadowalającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego - FV).	
11	A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	stan populacji	Utrzymanie liczebności populacji gatunku na poziomie minimum 15	Zgodnie z dokumentacją do planu zadań ochronnych, w 2008 r. stwierdzono w obszarze gniazdowanie 26 par, przy czym

			par lęgowych (stan niezadowolający – U1).	inne źródła (opracowania o Ostojach ptaków z 2010 roku - Chmielewski i inni) wskazują na gniazdowanie co najmniej 50 par. Zgodnie z ww. danymi stanowiska lęgowe rycyka rozciągały się na rozległych łąkach i pastwiskach między Nowym Miastem, a Białobrzegami, szczególnie w pobliżu Wyśmierzyc, Przybyszewa, Korzenia. W 2012 r. pojedyncze stanowisko zostało stwierdzone w pobliżu miejscowości Przelot oraz w dolinie rzeki Luboczanki. W wyniku badań przeprowadzonych w 2019 r. w obszarze stwierdzono 15 par lęgowych, rozmieszczenie stanowisk w kilku skupiskach. Pierwsze z nich znajdowało się w rejonie Przybyszewa i Pacewa (6 par). Kolejnych 6 par gniazdowało na łąkach pomiędzy Wyśmierzycami a Dębnowolą (na obu brzegach Pilicy). Pojedynczą parę stwierdzono pod Świdnem i Michałowicami. Dwie pary gniazdowały w zachodniej części obszaru, na izolowanych od koryta Pilicy łąkach w rejonie miejscowości Dąbrowa i Różanna. Zarówno stan zachowania gatunku, jak i siedliska oceniono jako niezadowolający (U1), głównie z uwagi na spadkowy trend populacji oraz brak wiosennych zalewów. Z uwagi na charakterystykę gatunku oraz jego siedliska, poprawa stanu zachowania do wartości właściwej (FV) jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych - podmokłych łąk, na powierzchni 2250 ha (stan niezadowolający – U1).	
12	A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	stan populacji	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze, w tym populacji na poziomie minimum 1 pary lęgowej (stan zły – U2).	W 2008 r. w Dolinie Pilicy wykazano 14-16 stanowisk. Najnowsze dane (Węgrzynowicz 2019) wykazały jedynie 2 stanowiska podróżniczka. Spadek ten zgodny jest z ogólnopolskim trendem gatunku (Krupa i Sikora 2015) i opuszczaniu pierwotnych biotopów (m.in. strefy ekotonowe) na rzecz zwartych trzcinowisk. W związku z postępującym spadkiem populacji podróżniczka, mimo obecności odpowiednich biotopów, należy się spodziewać, iż w najbliższych latach gatunek wycofa się z tego obszaru. Występowania gatunku nie potwierdzono
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych - środowisk obejmujących fragmenty zbiorników lub cieków z płytką wodą, graniczących z szuwarem lub	

			zakrzaczeniami, dużych powierzchni z luźnym zwarcie roślinności zielonej, zastoiisk z płytką wodą lub terenów błotnistych, na powierzchni 880 ha (stan niezadowolający – U1).	na gruntach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe. W Dolinie Pilicy siedliska potencjalne stanowią szuwały (zarówno z obecnością krzewów, jak i bez nich) znajdujące się na wyspach, nad brzegami rzek, starorzeczy, na obrzeżach wilgotnych drzewostanów. W związku ze stwierdzonym trendem spadkowym, stan populacji oceniono jako zły natomiast stan zachowania siedliska jako niezadowolający (U1). Z uwagi na charakterystykę gatunku oraz jego siedliska, poprawa stanu zachowania do wartości właściwej (FV) jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowań pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.) oraz „Ekspertyza ornitologa obejmująca inwentaryzację następujących przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003: A119 kropiatka, A122 derkacz, A224 lelek, A215 puchacz, A272 podróżniczek” – AvesNature Karol Kustus (2020 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
13	A070 nurogęś <i>Mergus merganser</i>	stan populacji	Utrzymanie populacji na poziomie minimum 24 par lęgowych (stan właściwy – FV).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych, wg szacunków z 2008 r. w granicach obszaru gniazdowało ok. 60-80 par. W ww. opracowaniu stwierdzono jednak, iż są to szacunki zawyżone. W 2012 r. w trakcie niemetodycznych wizji terenowych koryta rzecznoego (II i III dekada czerwca) zaobserwowano, co najmniej 10 samic z podlotami, w tym samicę z tygodniowym młodym. Zgodnie z najnowszymi wynikami badań (2019 r.) w Dolinie Pilicy gniazduje ok. 24-33 par (z 1500-2500 w kraju). Rozmieszczenie zinwentaryzowanych stanowisk było dość równomierne, przy najmniejszym zagęszczeniu par na wschodnim, przyujściowym odcinku Pilicy, największym natomiast w części środkowej i zachodniej - od Przybyszewa do Domaniewic. Zarówno stan zachowania gatunku, jak i jego siedliska oceniono jako właściwy (FV). Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych - dziuplastych drzew, na powierzchni 670 ha (stan właściwy – FV).	

				działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
14	A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i>	Nie definiuje się celów ochrony dla populacji rozrodzkiej gatunku z uwagi na konieczność weryfikacji statusu siedliska w obszarze Natura 2000.		Według danych z dokumentacji planu zadań ochronnych (2012 r.), gatunek ten nie został wykazany podczas inwentaryzacji w 2008 r., jak również w czasie wcześniejszych badań w latach prowadzonych od lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku do początku lat dwutysięcznych. W Polsce populacja bataliona znajduje się na skraju wymarcia. Według najnowszych ocen jej wielkość nie przekracza 20 par i wykazuje silny trend spadkowy (Chodkiewicz i in. 2015). Podczas inwentaryzacji w 2019 r. na badanym terenie obserwowano jedynie ptaki migrujące. Potencjalne siedliska lęgowe gatunku odnotowano na rozległych łąkach pod Białobrzegami i Wyśmierzycami oraz na izolowanych, wilgotnych łąkach w rejonie Dąbrowy i Różanny. Mimo istnienia potencjalnych siedlisk tego gatunku w granicach obszaru, zasiedlenie doliny przez bataliona jest bardzo mało prawdopodobne. Wpisanie zatem w SDF populacji rozrodzkiej jako przedmiotu ochrony należy traktować jako pierwotny błąd naukowy. Opinię sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
15	A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i>	stan populacji	Utrzymanie populacji migrującej na poziomie minimum 300 osobników (stan właściwy – FV).	Podczas inwentaryzacji w 2019 r. na badanym terenie obserwowano jedynie ptaki migrujące (stada do 70 osobników). Odnotowano je w kilku lokalizacjach – pod Dąbrową/Różanną, Dębnowolą, Pacewem i Przybyszewem, Budami Brankowskimi. Migrujące stada spotykano na podmokłych łąkach i obrzeżach starorzeczy. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk żerowiskowych – podmokłych łąk, obrzeży starorzeczy, na powierzchni 1290 ha, szczególnie w okolicach miejscowości Dąbrowa, Różanna, Dębnowola, Pacew, Przybyszew i	

			Budy Brankowskie (stan właściwy – FV).	dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.).
16	A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i>	stan populacji	Utrzymanie populacji na poziomie minimum 9 odżywiających się samców (stan właściwy – FV).	Według dokumentacji planu zadań ochronnych (2012 r.), w trakcie inwentaryzacji z 2008 r. stwierdzono tylko 1 samca na łąkach pod Łęgonicami. Dogodne warunki dla bytowania tego gatunku znajdują się w dolinie Drzewiczki koło Wólki Ligęzowskiej, na fragmentach łąk między Wyśmierzycami, a Białobrzegami oraz w pobliżu miejscowości Promna. W 2012 r. interpretacja stanu ochrony gatunku była niemożliwa, ze względu na brak aktualnych i wiarygodnych danych. W trakcie prac terenowych (2018 - 2019 r. i 2020 r.) liczebność gatunku na terenie obszaru oceniono na poziomie 9 odżywiających się samców (7 stanowisk). Większość stanowisk zlokalizowana była w środkowej i zachodniej części obszaru: na łąkach między Wyśmierzycami i Przybyszewem (3 stanowiska), pod Tomczycami, Myślakowicami i w dolinie Drzewiczki (po 1 stanowisku). Jedno stanowisko stwierdzono na wschodnim krańcu doliny - pod Roznieszewem. Stan siedlisk gatunku określono na ogół jako niezadawalający (U1). Głównym zagrożeniem dla tego gatunku jest zbytne przesuszenie doliny, związane z obecnością zapory w Smardzewicach. Brak wiosennych zalewów doliny, przy jednoczesnych niekorzystnych zmianach klimatycznych, prowadzi do spadku arealu i fragmentacji siedlisk kropiatki. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). „Ekspertyza ornitologa obejmująca inwentaryzację następujących przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003: A119 kropiatka, A122 derkacz, A224 lelek, A215 puchacz, A272 podrózniczek” – AvesNature Karol Kustus (2020 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych - podmokłych zalewowych łąk, na powierzchni 895 ha (stan niezadawalający – U1).	

			stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
17	A195 rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i>	Nie definiuje się celów ochrony dla gatunku z uwagi na konieczność weryfikacji statusu gatunku w obszarze Natura 2000.	Zgodnie z dokumentacją do planu zadań ochronnych, ostatnie lęgi pojedynczych par tego gatunku na terenie Doliny Pilicy odnotowano w latach 2003-2004 (Chmielewski i inni 2007). W latach wcześniejszych rybitwy białoczelne gniazdowały w korycie Pilicy regularnie i licznie. W 2008 r. gniazdowania nie stwierdzono, podobnie 10 lat później. Przyczyny wycofania się gatunku z Doliny Pilicy są podobne, jak w przypadku rybitwy rzecznej. W trakcie prac terenowych prowadzonych w 2018 - 2019 r. nie stwierdzono par lęgowych rybitwy białoczelnej na badanym terenie. W połowie maja 2019 r. obserwowano na Pilicy w rejonie miejscowości Górki parę ptaków. Poza tą obserwacją, rybitwy białoczelne były nieregularnie widywane na innych odcinkach Pilicy, na stawach rybnych w Gostomii i większych starorzeczach. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). Opinię sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
18	A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Nie definiuje się celów ochrony dla gatunku z uwagi na konieczność weryfikacji statusu gatunku w obszarze Natura 2000.	Zgodnie z aktualnymi badaniami nie potwierdzono lęgowości gatunku w obszarze. Do końca XX w. koryto rzeki Pilicy było miejscem regularnego gniazdowania rybitwy rzecznej (Chmielewski i in. 2007). W kolejnych latach rybitwy gniazdowały na Pilicy nieregularnie i bardzo nielicznie, np. w 2003-2004 r. nie stwierdzono lęgów, a w 2008 r. jedyna istniejąca kolonia tego gatunku (w okolicach Górek) liczyła 3 pary (Czerny 2008). Podczas aktualnej inwentaryzacji nie stwierdzono lęgów gatunku, obserwowano jedynie ptaki niełęgowe. Niełęgowe osobniki stwierdzane były dość często także w innych miejscach - w korycie Pilicy, na stawach pod Nowym Miastem n. Pilicą i na większych starorzeczach. Przyczynami wycofania się gatunku z Dolina Pilicy są zmiany w korycie rzeki - ograniczone

				możliwości powstawania piaszczystych ławic i wysp, stanowiących siedlisko lęgowe gatunku. Prawdopodobny, negatywny wpływ miała też intensyfikacja ruchu turystycznego związanego ze spływami kajakowymi. Opinię sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.
19	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	stan populacji stan siedliska	Utrzymanie populacji na poziomie minimum 17 par lęgowych (stan właściwy – FV). Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych - podmokłych łąk, na powierzchni 2250 ha, szczególnie na odcinku doliny pomiędzy Wyśmierzycami i Białobrzegami, w rejonie Bud Brankowskich, Woli Pobiedzińskiej i Dąbrowy/Różannej (stan właściwy – FV).	Występowanie gatunku związane jest rozległymi, podmokłymi łąkami, występującymi głównie w dolinach okresowo wylewających rzek. Zgodnie z dokumentacją do planu zadań ochronnych w 2008 r. stwierdzono 15-18 gniazdujących par. W 2019 r. stwierdzono 17 - 19 par lęgowych. Większość par lęgowych występowała w środkowej części obszaru - na odcinku doliny pomiędzy Wyśmierzycami i Białobrzegami (13 par na obu brzegach rzeki). Trzy pary stwierdzono we wschodniej części obszaru, w rejonie Bud Brankowskich i kolejne trzy w części zachodniej - pod Wolą Pobiedzińską i w rejonie Dąbrowy/Różannej. Cele ochrony ustalono dla parametrów kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz opracowania pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003 – ptaki” – Tringa Andrzej Węgrzynowicz (2019 r.). W związku aktualnymi danymi dotyczącymi stanu populacji gatunku, podjęto działania zmierzające do zmiany danych SDF.

Powyższe cele, po ich przyjęciu, powinny być brane pod uwagę przez podmioty sprawujące nadzór nad poszczególnymi fragmentami obszaru Natura 2000 oraz w trakcie prowadzenia ocen wpływu programów i przedsięwzięć na obszar Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska

oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm., zwanej dalej „ustawą ooś”). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ooś, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190, zwanej dalej „ustawą o wojewodzie”), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą.

Jak wspomniano, istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.) oraz ww. przepisów prawa, w dniu 29 listopada 2021 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi, a także jednostek samorządu terytorialnego na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia, przystąpieniu i wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego planu zadań ochronny do publicznego wglądu. Tego samego dnia obwieszczenie opublikowano także w prasie o zasięgu krajowym (Nasz Dziennik Nr 276*7238). Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie nie zgłoszono uwag.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: WNP-IV.0521.1.13.2023 z dnia 17 października 2023 r. oraz Wojewoda Łódzki pismem znak: RT-II.0521.10.2023 z dnia 25 października 2023 r. uzgodnili projekt zarządzenia, wnosząc jednocześnie o wprowadzenie korekt w tekście, obejmujących: zmianę w tytule „2021 r.” na „2023 r.” oraz w paragrafie 1 i uzasadnieniu przedmiotowego projektu treść w zakresie: ”w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Pilicy PLB140003” na poprawnie brzmiącą ”w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003”, a także korekty sformułowania: „Tym samy”, na poprawnie brzmiące: „Tym samym”. Uwagi uwzględniono.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 i 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm., zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi;
- 3) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 4) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 5) na jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim oraz Wojewodą Łódzkim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wydanie niniejszego aktu prawnego stanowi sposób realizacji celów ochrony przyrody. Wprowadzenie jego regulacji wyeliminuje wątpliwości i niejasności w odniesieniu do prowadzonej w obiekcie ochrony przyrody, co z kolei usprawni opracowywanie dokumentacji i wydawanie decyzji wprowadzonych w jego materii procedurach uzgodnieniowych. Spodziewać się również można, że przedmiotowy projekt przyczyni się do polepszenia warunków realizacji działań ochrony czynnej w związku z łatwiejszym dostępem do informacji dotyczących przedmiotów i celów podlegających ochronie. Proponowana regulacja nie będzie wywoływać skutków istotnych ze względu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projektowana regulacja nie wpłynie na proces inwestycyjny z uwagi na fakt, iż nie wprowadza żadnych zmian w odniesieniu do granic obszaru.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L 20/7 z 26 stycznia 2010 r.), jako obszary specjalnej ochrony ptaków Dolina Pilicy PLB140003. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.